

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2011
VI. volební období

476

Vládní návrh

na vydání

zákona
kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších
předpisů

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2011,

kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 129/2002 Sb., zákona č. 254/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 546/2005 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 272/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb. a zákona č. 147/2010 Sb., se mění takto:

1. V § 8 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) V hodnostním sboru čekatelů činí nejkratší doba výkonu služby v hodnosti svobodník, desátník, četař, rotný, rotmistr a nadrotmistr 1 rok. Do doby výkonu služby v hodnosti podle odstavce 1 se doba výkonu služby v hodnostním sboru čekatelů nezapočítává.“

Dosavadní odstavce 2 až 4 se označují jako odstavce 3 až 5.

2. V § 31 odstavec 2 zní:

„(2) Doba výkonu služby při intenzivním vojenském výcviku se zahrnuje do základní týdenní doby služby. Po dobu intenzivního vojenského výcviku se ustanovení o rozvržení základní týdenní doby služby, o nepřetržitém odpočinku mezi službami, nepřetržitým odpočinku v týdnu a o přestávkách ve službě nepoužijí.“

3. V § 38 odstavec 1 včetně poznámky pod čarou č. 12 zní:

„(1) Vojákově se na žádost poskytne rodičovská dovolená v rozsahu stanoveném pro zaměstnance v pracovním poměru zvláštním právním předpisem¹²⁾.“

---

¹²⁾ § 196 až 198 zákoníku práce.“

4. V § 55 se číslo „30“ nahrazuje číslem „90“.
5. V § 59 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno i), které zní:

„i) podle podmínek, v nichž je plněn úkol, zajišťovat vojákům vyslaným do zahraniční operace přiměřený kontakt s osobami blízkými^{1b)}.“.
6. V § 67 odst. 2 písm. e) se číslo „12“ nahrazuje číslem „6“.
7. § 78 se včetně nadpisu zrušuje.
8. V § 91 se na konci odstavce 2 doplňují věty „Voják, jehož služební poměr zanikl podle § 18 písm. c) nebo d) anebo podle § 19 odst. 1 písm. f) až m) před uplynutím 2 let ode dne vzniku služebního poměru, je povinen ministerstvu nahradit v penězích poměrnou část nákladů za vydanou vojenskou výstroj; do doby 2 let se nezapočítává doba dispozice podle § 10 odst. 2 písm. b) až i). Výše peněžité náhrady se vypočítá jako součin měsíční peněžní výše nákladů na vojenskou výstroj a počtu neodsloužených měsíců.“.
9. Na konci textu § 93 se doplňují slova „a peněžitou výši nákladů na vojenskou výstroj“.
10. V § 99 se za písmeno a) vkládají nová písmena b) a c), která včetně poznámky pod čarou č. 50 znějí:

„b) nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky⁵⁰⁾ ve vojenských objektech, a v době služby i mimo ně, nenastupovat pod jejich vlivem do služby, a podrobit se zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek,
c) nekouřit ve vojenských objektech, s výjimkou vyhrazených prostor,

⁵⁰⁾ Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 379/2005 Sb., o ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“.

Dosavadní písmena b) a c) se označují jako písmena d) a e).
11. V § 99 písm. d) se slova „a vyšetřením na alkoholické nápoje a jiné návykové látky,“ zrušují.“.
12. V § 145 písmeno g) zní:

„g) vrácení náborového příspěvku při nesplnění povinnosti setrvat po stanovenou dobu ve služebním poměru,“.
13. V § 145 se na konci písmene k) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena l) až n), která znějí:

„l) úhradě nákladů spojených se zvýšením nebo rozšířením vzdělání při nesplnění povinnosti setrvat po dohodnutou dobu ve služebním poměru,
m) vydání bezdůvodného obohacení,
n) náhradě nákladů za vojenskou výstroj.“.

14. Za § 145 se vkládá nový § 145a, který včetně nadpisu zní:

„§ 145a
Personální rozkaz

(1) Personálním rozkazem se rozhoduje ve věcech služebního poměru o

- a) služebním zařazení,
- b) zařazení do hodnostního sboru a jmenování do hodnosti,
- c) propůjčení vyšší hodnosti,
- d) dočasném zproštění výkonu služby,
- e) určení do dispozice,
- f) dočasném pověření výkonem služby v jiném služebním zařazení,
- g) odvelení,
- h) přeložení,
- i) stanovení kratší týdenní doby služby,
- j) poskytnutí mateřské nebo rodičovské dovolené,
- k) udělení dovolené bez nároku na peněžní náležitosti,
- l) udělení souhlasu výjimečně vykonávat výdělečnou činnost a jeho odvolání,
- m) poskytnutí platu,
- n) poskytnutí platu ve zvláštních případech.

(2) Personální rozkaz se vydává z moci úřední a je prvním úkonem v řízení.

(3) Personální rozkaz obsahuje, kromě obecných náležitostí rozhodnutí podle správního řádu, služební zařazení vojáka a jeho osobní číslo. Odůvodnění personálního rozkazu není třeba, je-li rozhodováno podle odstavce 1 písm. a), b) c), e), f), i), j) nebo k).

(4) Personální rozkaz se vojákově vyhlásí ústně. Ústní vyhlášení má účinky oznámení personálního rozkazu; ustanovení § 67 odst. 3 správního řádu se nepoužije.

(5) Nelze-li vojákově vyhlásit personální rozkaz ústně, oznámí se doručením stejnopisu písemného vyhotovení personálního rozkazu do vlastních rukou.

(6) Lhůta pro podání odvolání činí 5 dnů.

(7) Lhůta pro předání spisu odvolacímu orgánu činí 15 dnů.

(8) Odvolací orgán může personální rozkaz pouze potvrdit, zrušit nebo změnit. Odvolací orgán rozhoduje formou personálního rozkazu.

(9) Rozhodnutí v přezkumném řízení v prvním stupni nelze vydat po uplynutí 5 měsíců ode dne nabytí právní moci personálního rozkazu.“.

15. V § 150 se za slova „podle § 145 písm. d) až f)“ vkládají slova „a proti personálním rozkazům vydaným podle § 145a odst. 1“.

16. Za § 150 se vkládá nový § 150a, který zní:

„§ 150a

Pokud vojáka v období od nabytí právní moci rozhodnutí o jeho propuštění ze služebního poměru podle § 19 odst. 1 písm. c) až e) do zániku služebního poměru lze služebně zařadit, vydá služební orgán se souhlasem vojáka nové rozhodnutí ve věci formou personálního rozkazu.“.

17. V § 153 odst. 3 se číslo „30“ nahrazuje číslem „60“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Řízení ve věcech služebního poměru, které bylo zahájeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 221/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Přestěhoval-li se voják v důležitém zájmu služby v době přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, má nárok na příspěvek při přestěhování podle § 78 zákona č. 221/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Vojákovi, kterému přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vznikl nárok na poskytnutí nesníženého platu podle § 67 odst. 2 písm. e) zákona č. 221/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se poskytne nesnížený plat podle § 67 odst. 2 písm. e) zákona č. 221/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2012.

Důvodová zpráva

I. Obecná část

Závěrečná zpráva o hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad – RIA

1. Důvod předložení

- Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

- Identifikace problémů, cílů, kterých má být dosaženo, a rizik spojených s nečinností

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon“), je předkládán v souladu s Plánem legislativních prací vlády na rok 2011.

Právní úprava služebních poměrů vojáků z povolání je v současné době obsažena v zákoně č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon byl od nabytí jeho účinnosti několikrát novelizován. V některých případech se jednalo o novely, které byly iniciovány Ministerstvem obrany (dále jen „ministerstvo“) a provedeny zákonem č. 129/2002 Sb., zákonem č. 254/2002 Sb., zákonem č. 546/2005 Sb., kterým se měnil zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, zákonem č. 272/2009 Sb. a zákonem č. 147/2010 Sb. Další novely byly provedeny v souvislosti s přijetím jiných zákonů, a to zákonem č. 155/2000 Sb., změna zákoníku práce, zákonem č. 309/2002 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím služebního zákona, zákonem č. 362/2003 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zákonem č. 189/2006 Sb., změna zákona v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění a zákonem č. 261/2007 Sb., zákon o stabilizaci státních rozpočtů. Další změna byla provedena zákonem č. 305/2008 Sb., změna zákona o nemocenském pojištění, zákonem č. 306/2008 Sb., změna zákona o důchodovém pojištění, zákonem č. 479/2008 Sb., změna zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a zákonem č. 326/2009 Sb., o podpoře hospodářského růstu a sociální stability.

Na zákon o vojácích z povolání navazuje řada prováděcích právních předpisů, které podrobněji upravují některá ustanovení zákona. Některé z těchto prováděcích právních předpisů bude nutno v souvislosti s nově navrhovaným zákonem novelizovat. Jedná se především o vyhlášku č. 266/1999 Sb., o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání, ve znění pozdějších předpisů. Novelou uvedené vyhlášky bude nutné stanovit cenu výstrojních náležitostí, aby bylo možné následně určit vyšší požadované náhrady za výstrojní náležitosti, popř. její adekvátní část, pokud vojákovi z povolání zanikne služební poměr z některého ze zákonem stanovených důvodů před uplynutím dvou let od vzniku služebního poměru.

2. Návrh řešení

- Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Prioritním cílem této novely je odstranění největších nejasností v současném znění zákona o vojácích z povolání a provedení určitých úsporných opatření.

Je nutné upravit některá ustanovení zákona tak, aby lépe vyhovovala současné i budoucí praxi a reagovat tak na potřeby vyplývající ze zkušeností získaných při aplikaci platného znění zákona o vojácích z povolání.

Z dosavadní praxe vyplynula nutnost částečně upravit část devátou zákona, která řeší rozhodování ve věcech služebního poměru, kde se, kromě jiného, zcela přesně vymezuje, na které oblasti se tato část zákona vztahuje.

- Nezbytnost navrhované právní úpravy

Současné znění zákona o vojácích z povolání neumožňuje u všech vojáků v hodnostním sboru čekatelů jmenovat tyto vojáky do příslušných hodností na základě splnění stanovených studijních úkolů v jednotlivých ročnících vojenských škol. Toto je možné pouze u hodností svobodník, desátník a četař. Z tohoto důvodu je nutné upravit nejkratší dobu výkonu služby v hodnosti jednotně u všech hodností v hodnostním sboru čekatelů.

V současné době dochází k rozdílnému postupu při poskytování rodičovské dovolené vojákům z povolání v porovnání s ostatními zaměstnanci v civilní sféře. Záměrem navrhované úpravy je sjednotit postup při poskytování rodičovské dovolené stejně u obou kategorií zaměstnanců.

Nově se navrhuje zákonem upravit možnost rezortu Ministerstva obrany umožnit vojákům z povolání vyslaným do zahraniční operace přiměřený kontakt s rodinou a osobami blízkými prostřednictvím sítí elektronických komunikací.

V rámci úsporných opatření se navrhuje upravit poskytování nesníženého platu po dobu nejvýše 6 měsíců (z dosavadních 12 měsíců) v případě, že byl voják v důsledku organizačních změn jinak služebně zařazen. Rovněž je navrhováno zrušení příspěvku na přestěhování.

Určitá úspora bude realizována při stanovení povinnosti vojákovi z povolání nahradit poměrnou část nákladů za vydanou vojenskou výstroj, jestliže jeho služební poměr zanikne ze zákonem stanovených důvodů před uplynutím dvou let od vzniku služebního poměru.

Další navrhované úpravy zákona vycházejí z potřeb vyvolaných aplikací stávajícího znění zákona v praxi.

- Dotčené subjekty

Návrh zákona, vzhledem k předmětu právní úpravy, se nedotýká subjektů stojících mimo rámec organizace Ministerstva obrany a ozbrojených sil.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

- Identifikace nákladů a přínosů

Návrh zákona není spojen s požadavky na navýšení prostředků ze státního rozpočtu České republiky, ani z rozpočtů územních samosprávných celků. Rovněž se nepředpokládají dopady do sociální sféry, dopady na životní prostředí, dopady na podnikatelské prostředí, ani dopady na rovné postavení mužů a žen.

- Konzultace:

Návrh zákona byl v rámci vnitrorezortního připomínkového řízení konzultován s Náčelníkem Generálního štábu AČR.

4. Návrh řešení

- Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Variantou doporučenou k dalšímu řešení je předkládaný návrh zákona, kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

- Implementace a vynucování

Orgánem odpovědným za realizaci provedených změn je Ministerstvo obrany.

- Přezkum účinnosti

Navrhované změny zákona budou přezkoumávány průběžně.

5. **Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, s mezinárodními smlouvami a s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie**

Předkládaný návrh zákona není v rozporu s Ústavou České republiky, ústavním pořádkem a právním řádem České republiky.

Zhodnocení bylo provedeno ve vztahu k čl. 1 a 2 Ústavy České republiky. Navržená úprava je demokratická, respektuje zásadu, podle které může občan činit, co není zákonem zakázáno. Respektovány jsou rovněž čl. 2, 3, 4, 28 a 36 Listiny základních práv a svobod. Jsou zaručena základní práva a svobody, právo na uspokojivé pracovní podmínky, právo na pomoc od státu pro rodiče, kteří pečují o děti a možnost domáhat se stanoveným způsobem svého práva ve stanovených případech u jiného orgánu, než soudu.

V návrhu zákona žádná z úprav není předmětem mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána.

Návrhem zákona není do právního řádu České republiky přímo implementováno právo ES/EU a návrh není s právem ES/EU v rozporu. Návrhu zákona se dotýkají následující předpisy EU v oblasti pracovníprávní při zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby, a
- směrnice Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci.

Není v rozporu ani se závazky k NATO, z nichž nevyplývá povinnost členských států jednotně upravit vznik, průběh a zánik služebního poměru vojáků z povolání, ani jejich sociální náležitosti. Konkrétní práva a povinnosti vojáků jsou specifikovány v rámci národního zákonodárství.

Navrhovaná právní úprava respektuje rovné postavení mužů a žen ve služebním poměru vojáka z povolání.

6. Předpokládaný finanční dosah navrhované právní úpravy

Realizace návrhu novely zákona o vojácích z povolání nebude vyžadovat zvýšené finanční nároky na státní rozpočet. Finanční krytí upravovaných institutů bude zabezpečeno v rámci rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany.

Pokud se jedná o nově navrhované nebo upravované instituty s finančním dopadem, bude jejich zavedení znamenat pouze přesun finančních prostředků v rámci položkové skladby rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany.

II. Zvláštní část

K bodu 1

Nejkratší dobu výkonu služby v hodnostech ve sboru čekatelů je nutné upravit z toho důvodu, že do příslušných hodností mají být vojáci, kteří se připravují k výkonu služby studiem, jmenování na základě splnění stanovených studijních úkolů v jednotlivých ročních vojenských škol. Současná právní úprava toto umožňuje pouze u hodností svobodník, desátník a četař. U hodností rotný, rotmistr a nadrotmistr je stanovena minimální doba výkonu služby v hodnosti na 2 roky. To neumožňuje uplatňovat stejný systém, který byl navozen v bodu 2 přechodných ustanovení k zákonu č. 272/2009 Sb., kterým byl změněn zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. U hodnosti vojín se doba výkonu služby v hodnosti nestanovuje, jelikož doba výcviku, který voják absolvuje bezprostředně po povolání do služebního poměru, trvá méně než 1 rok.

K bodu 2

Ustanovení o vojenském intenzivním výcviku bylo zavedeno do zákona č. 221/1999 Sb. s účinností od 1. září 2009. Po vyhodnocení aplikace tohoto ustanovení při praktickém výcviku jednotek Armády ČR bylo zjištěno, že po dobu plnění výcvikových aktivit bývá plánován odpočinek, který je neúčelné považovat za výkon služby. Proto se navrhuje započítat do základní týdenní doby služby jen ty činnosti, které se v souladu s § 24 zákona považují za výkon služby.

Vojenská krátkodobá cvičení jsou organizována podle námětu cvičení v různých dnech v týdnu, včetně dnů pracovního klidu. Za tohoto předpokladu je účelné, ke splnění stanoveného cíle výcviku, umožnit odchýlit se od ustanovení zákona nejen, co se týče rozvržení základní týdenní doby služby a přestávek ve službě, ale i v případě nepřetržitého odpočinku mezi službami a nepřetržitého odpočinku v týdnu.

Intenzivní vojenský výcvik, jak z jeho názvu vyplývá, zabezpečuje simulaci některých situací vojenského charakteru, jejichž zvládnutí si musí voják osvojit a připravit se na ně jak po fyzické, tak především po psychické stránce. Cílem tohoto výcviku je v maximální možné míře přiblížit výcvikové aktivity reálným situacím, kterým voják může při výkonu služby čelit. S ohledem na tuto skutečnost je kontraproduktivní dodržovat přestávky ve službě či nepřetržitou dobu odpočinku mezi směnami. Ke splnění výcvikového úkolu se tedy nadřazený zmocňuje k dočasnému omezení práv vojáka s tím, že po splnění ucelené části výcviku je

povinen v souladu s ustanovením § 31c odst. 2 zákona určit vojákovi přiměřenou dobu odpočinku na jídlo a oddech a místo odpočinku. Tím se zabezpečuje v maximální možné míře bezpečnost při výkonu služby a ochrana zdraví vojáků ve smyslu Směrnice 89/391/EHS. Navrhovaným opatřením není dotčeno ustanovení § 98 až 100 zákona, které upravuje opatření k zabezpečení bezpečnosti a ochraně zdraví vojáků při výkonu služby.

K bodu 3

Novelou zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, která byla provedena zákonem č. 155/2000 Sb., kterým se měnil tehdejší zákoník práce a dále novelou zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, která byla provedena s účinností od 1. ledna 2008 zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, vznikl rozpor mezi dosavadní právní úpravou podle § 38 a podle § 41 zákona č. 221/1999 Sb. Těmito dílčími úpravami došlo rovněž k rozdílnému postupu při poskytování rodičovské dovolené vojákům v porovnání s ostatními zaměstnanci v civilní sféře. Záměrem navrhovatele nové úpravy je sjednotit postup při poskytování rodičovské dovolené stejně u obou kategorií žadatelů, přičemž rodičovská dovolená bude poskytována v rozsahu stanoveném pro zaměstnance v pracovním poměru.

K bodu 4

Podle současného znění musí být voják kázeňsky potrestán do třiceti dnů, ode dne, kdy se o jeho jednání dozví orgán s kázeňskou pravomocí. Ze současné praxe vyplývá, že v řadě případů lhůta třiceti dnů neumožňuje řádné projednání celého případu, přičemž důvody mohou být jak na straně vojáka (nemoc, služební cesta apod.) či na straně orgánu s kázeňskou pravomocí (vyžádání si dodatečných podkladů, odborných vyjádření apod.). Z těchto důvodů se navrhuje prodloužení doby ke kázeňskému potrestání na 90 dnů. Na základě této změny bude možné účinněji postihovat jednání vojáků mající znaky kázeňského přestupku.

K bodu 5

Navrhovaná úprava má za cíl, aby Ministerstvo obrany mohlo umožnit vojákům z povolání vyslaným do zahraniční operace přiměřený kontakt s osobami blízkými. Návrh vychází z toho, že vojáci z povolání vyslaní do zahraniční operace na dobu šest a více měsíců, nemají v zásadě možnost osobního kontaktu s blízkými osobami a jediná forma kontaktu, která přichází v úvahu, je prostřednictvím telefonu, internetu, resp. jiných elektronických komunikací, přičemž z hlediska morálního stavu a duševního zdraví je možnost takového kontaktu nezbytná. Definice osoby blízké vychází z § 116 občanského zákoníku. Navrhované ustanovení zároveň umožní, aby náklady na toto spojení byly hrazeny z rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany.

K bodu 6

Navrhuje se upravit poskytování nesníženého platu po dobu nejvýše 6 měsíců v případě, že byl voják v důsledku organizačních změn jinak služebně zařazen a následkem toho došlo ke snížení jeho platu. Poskytování nesníženého platu v praxi znamená fixaci platu v současné době až na dobu jednoho roku, což je v konečném důsledku demotivující a kontraproduktivní. Vojákům s nárokem na nesnížený plat může náležet výrazně vyšší plat než jiným vojákům ve srovnatelném služebním zařazení a srovnatelné kvalitě výkonu služby.

S ohledem na uvedené a na rozpočtové úspory v průměrné výši 5,5 mil. Kč ročně se navrhuje poskytovat nesnížený plat při organizačních změnách pouze po uvedenu zkrácenou dobu.

K bodu 7

Příspěvek při přestěhování plnil svou úlohu v době před zavedením institutu přídatku na bydlení. Protože přídatek na bydlení kompenzuje i zvýšené výdaje vojáka spojené s přestěhováním do nového místa výkonu služby, navrhuje se příspěvek při přestěhování zrušit, čímž dojde k úspoře cca 12,5 mil. Kč ročně.

K bodu 8

Návrh změny § 91 odst. 1 zákona o vojácích z povolání vychází z potřeby kompenzovat rostoucí náklady na výstrojní zabezpečení vojáků z povolání, ve snaze zabezpečit všem vojákům z povolání výstroj nezbytnou pro řádný výkon služby a současně nenavýšit náklady s tím spojené. Vzhledem k vysokému počtu vojáků z povolání, jejichž služební poměr zaniká podle § 18 písm. c), d) nebo propuštěním podle § 19 odst. 1 písm. f) až m) před uplynutím dvou let od vzniku služebního poměru (po skončení zkušební doby), navrhuje se částečná kompenzace nákladů na výstroj, kterou voják získá do vlastnictví při povolání do služebního poměru.

Vojáci v činné službě jsou zabezpečeni výstrojí, která je vydávána vojákovi do vlastnictví formou základní výbavy a která zůstává při zániku služebního poměru z jakéhokoliv důvodu ve vlastnictví vojáka. Pouze při zániku služebního poměru zrušením ve zkušební době voják některé výstrojní součástky vrací. Cena základní výbavy činí cca 38.000 Kč. Při opětovném povolání do služebního poměru (pokud je to nejméně 24 měsíců od ukončení dřívějšího služebního poměru je vojákovi opět bezplatně vydávána plná základní výbava).

Po uplynutí zkušební doby se dále vojákovi z povolání vydává do vlastnictví zvýšená výstrojní norma (pro VZP v zahraničních operacích, pro příslušníky zařazené do kategorie nasaditelné, částečně nasaditelné jednotky a pro vybrané specialisty). Cena zvýšené výstrojní normy činí cca 29.000 Kč. Při opětovném povolání do služebního poměru se tato náležitost opět bezplatně vydává.

. Vracení vydané výstroje v jiných případech než při zániku služebního poměru zrušením ve zkušební době a její následné vydání jiné osobě je nemožné především z hygienických důvodů a finanční prostředky nezbytné na ošetření takto vrácené výstroje by byly nepřiměřené její hodnotě. Návrh novely tedy kompenzuje jak majetkový prospěch vojáka, tak náklady, které vznikly státu v souvislosti s jeho vystrojením.

Navrhovaná úprava povede k úsporám ve výši cca 3–4 mil. Kč.

K bodu 9

V návaznosti na úpravu uvedenou v předešlém bodě je nutné vyhláškou stanovit cenu výstrojních náležitostí, aby bylo možno následně stanovit vyšší požadované náhrady za výstrojní náležitosti, popř. její adekvátní část.

K bodu 10 a 11

Jedná se o obdobnou právní úpravu, která je obsažena v § 92 odst. 3 písm. h) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. Pojem „nezneužívat návykové látky“ vylučuje postih vojáků, kteří „užívají“ léčivé přípravky, které v určité míře obsahují návykové látky či prekursory. Naproti tomu slovní spojení „a ani pod jejich vlivem k výkonu služby nenastupovat“ znamená, že voják se musí zdržet zneužití návykové látky i v době mimo výkon služby, neboť působení takových látek je dlouhodobější. Zároveň se nově upravuje zákaz kouření ve vojenských objektech výjimkou vyhrazených prostor.

K bodu 12 a 13

Vzhledem k tomu, že se navrhuje zrušení příspěvku na přestěhování, je nezbytné také zrušit dosavadní ustanovení § 145 písm. g) zákona o vojácích z povolání. Toto ustanovení se nahrazuje novým ustanovením o vrácení náborového příspěvku při nesplnění povinnosti setrvat ve služebním poměru, které je nutno provádět v režimu správního řízení.

Rovněž navrhované doplnění dalších písmen do § 145 zákona o vojácích z povolání je považováno, v rámci řízení ve věcech služebního poměru, za nutné. Uvedené instituty patří do oblastí, které je rovněž nutné provádět ve správním řízení, neboť ve všech případech se rozhoduje o povinnostech uložených vojákovi.

K bodu 14 až 16

Plnění úkolů ozbrojených sil vyžaduje, aby vojáci byli ve vztahu k České republice ve služebním poměru, který se mj. vyznačuje jasně vymezenými vztahy nadřízenosti a podřízenosti, kdy nadřízený autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech vojáka. Toto rozhodování však nemůže být svévolné a musí být ohraničeno procesními pravidly, tj. právní úpravou řízení ve věcech služebního poměru. Současná úprava stanoví, že u taxativně vyjmenovaných institutů postupuje služební orgán podle správního řádu. Jedná se například o změnu doby trvání služebního poměru, odnětí vojenské hodnosti, propuštění ze služebního poměru atd.

Služební poměr však obsahuje daleko větší škálu práv a povinností vojáka, o kterých do současné doby rozhodovaly služební orgány formou rozkazů (ve věcech personálních), pro jejichž formu, stejně jako pro postup pro jejich vydání, zákon žádá pravidla nestanoví. Jedná se například o právní úkony, které jsou spojeny s přeložením vojáka v zájmu ozbrojených sil, s jeho odvelením do zahraniční operace, určením do dispozice, dočasným zproštěním výkonu služby při důvodném podezření ze závažného porušení služebních povinností nebo ze spáchání trestného činu a s některými dalšími úkony, které mají přímý dopad do jeho práv a povinností.

Z rozhodování soudů však vyplynulo, viz např. usnesení Městského soudu v Praze čj. 9Ad6/2010-25 ze dne 29. 4. 2011, že pokud je jakýkoliv úkon služebního orgánu spojen se vznikem, změnou, nebo zánikem práva a povinnosti vojáka, jedná se o rozhodování ve věcech služebního poměru, přičemž pokud pro takové rozhodování neexistuje zvláštní procesní právní úprava, je služební orgán povinen vždy postupovat podle správního řádu.

Správní řád je však primárně určen k rozhodování správních orgánů vůči účastníkům řízení, kteří stojí mimo veřejnou správu, a vzhledem ke své procesní náročnosti by jeho používání pro všechna rozhodnutí služebních orgánů, např. o přeložení vojáka, odvelení

apod., mohlo ve svých důsledcích ochromit nebo alespoň velice komplikovat fungování ozbrojených sil.

Proto se nově navrhuje úprava rozhodování služebních orgánů formou personálního rozkazu, který bude používán v těch věcech služebního poměru, které nejsou uvedeny v § 145 odst. 1, ale mají vliv na práva a povinnosti vyplývající ze služebního poměru. Jedná se např. o služební zařazení, odvelení, dočasné zproštění apod. Taxativní výčet je obsažen v § 145a odst. 1. Také personální rozkaz bude vydáván podle správního řádu, přičemž ale jsou navrhovány takové výjimky ze správního řádu, které umožní jeho rychlé vydání. Z tohoto důvodu je navrhováno, aby personální rozkaz byl prvním úkonem v řízení. Personální rozkaz bude také vyhlášován ve většině případů ústně. Zároveň je navrhováno zkrácení lhůty pro podání odvolání a předběžná vykonatelnost personálního rozkazu. To umožní rychle reagovat na vzniklou situaci a služební orgán nebude muset čekat na nabytí právní moci rozhodnutí, případně na rozhodnutí o odvolání.

Správní řád umožňuje zrušit rozhodnutí služebního orgánu v řízení o odvolání, v přezkumném řízení nebo po rozhodnutí o obnově řízení pouze tehdy, bylo-li vydáno v rozporu s právními předpisy, popř. je zjevně nesprávné.

V rámci rozhodování ve věcech služebního poměru však v praxi velice často dochází k situacím, kdy služební orgán rozhodl zcela v souladu s právními předpisy, ale až po vydání rozhodnutí nastaly nové okolnosti, které, pokud by zde byly v době řízení, by zásadním způsobem ovlivnily výsledek řízení ve prospěch vojáka.

Typickým příkladem je rozhodnutí služebního orgánu o propuštění vojáka ze služebního poměru z důvodu uvedeného v ustanovení § 19 odst. 1 písm. e) zákona, tedy proto, že pro něj není v důsledku organizačních změn jiné služební zařazení.

Velice často se stává, že ode dne vydání rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru do doby zániku služebního poměru se jiné vhodné služební místo v rámci ozbrojených sil uvolní, např. proto, že jiný voják požádal o propuštění ze služebního poměru, jeho služební poměr zanikl ztrátou zdravotní způsobilosti apod. V současné době právní úprava v takových případech neumožňuje jiný postup, než aby voják podal novou žádost o povolání do služebního poměru a znovu se podrobil výběru. Navrhovaná právní úprava v takových případech umožní služebním orgánům ještě před zánikem služebního poměru vydat nové rozhodnutí a vojáka s jeho souhlasem na uvolněné systemizované místo služebně zařadit.

S ohledem na uvedené je navrhováno, aby možnost vydání nového rozhodnutí byla omezena pouze na ty případy, kdy je vydání rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru vázáno na nemožnost služebního zařazení vojáka.

K bodu 17

Vzhledem k organizační struktuře Armády ČR a stanovené skladbě služebních orgánů dochází často k situaci, kdy voják z povolání podá svoji žádost nebo stížnost veliteli svého vojenského útvaru, ale pravomoc k vyřízení tohoto podání je vnitřním předpisem stanovena jinému služebnímu orgánu. Přestože velitel útvaru postupuje podle čl. 30 Základního řádu ozbrojených sil ČR, tj. postoupí služebním postupem podání příslušnému služebnímu orgánu, obdrží tento služební orgán podání mnohdy již ke konci zákonem stanovené 30 denní lhůty

a nemá proto dostatečný časový prostor pro jeho řešení v zákonné lhůtě. Ve většině případů je tak zákonem stanovená lhůta překročena. Z tohoto důvodu se navrhuje lhůtu pro vyřízení podání prodloužit na 60 dnů.

K čl. II

Vzhledem k zachování procesních práv účastníků řízení ve věcech služebního poměru je nutné upravit přechod na novou právní úpravu v této oblasti. Limitujícím okamžikem je den nabytí účinnosti navrhovaného zákona.

K bodu 1

Vzhledem k zachování procesních práv účastníků řízení ve věcech služebního poměru je nutné upravit přechod na novou právní úpravu v této oblasti.

K bodu 2 a 3

Vojákovi, který se přestěhoval v době před účinností tohoto zákona, ale doposud neuplatnil nárok na příspěvek při přestěhování nebo jeho nárok nebyl doposud uspokojen, bude zachován nárok na tento příspěvek. Obdobně se navrhuje postupovat v případě nároku na nesnížený plat. Jestliže byl nárok na nesnížený plat vojákovi přiznán podle dosavadní právní úpravy, je žádoucí tento nárok uspokojit zcela, a to i v době účinnosti nové právní úpravy.

K čl. III

Navrhuje se stanovit účinnost navržené právní úpravy dnem 1. ledna 2012, neboť změny obsažené v návrhu zákona je potřeba aplikovat co nejdříve.

V Praze dne 8. září 2011

předseda vlády

ministr obrany

